

کنگره عظیم اسلامی

باردیگر؛ برای هزار و سیصد و هفتادمین بار، کاروان اسلامی توحید، از نقاط دور و نزدیک جهان، صفحات خشکی و دریا را زیر پا گذارده و بمقصد خانه خدا و زادگاه پیغمبر اسلام و یارو کار خلیل الرحمن پیش میروند، میروند تا در مراسم حج: عالیترین تجلی روح اجتماعی اسلام و بزرگترین کنگره سالانه جهان اسلامی، شرکت کنند.

این جنبش، پاسخ دعوتی است که قرن‌ها قبل، پیغمبر خدا، بدستور پروردگار از مردم نمود و تا کنون صدها میلیون نفر «لیک کویان» باین دعوت جاودانی و آسمانی پاسخ وفاداری و احترام داده‌اند.

اسلام بیش از آنچه بصالح فرد پرداخته، حیثیات مختلف اجتماع را در نظر گرفته است. قوانین اساسی خود را طوری تنظیم کرده که مصالح عمومی منظور شود و قافله انسانیت دستجمعی بمقصد کمال پیش روند.

اسلام دستور میدهد. عبادات را که تنها برای خدا انجام میشود، باهم آهنگی و اجتماع انجام دهند، تا مگر روح وحدت و صمیمیت و همکاری در جامعه اسلامی زنده شود.

حتی در مورد افکار ، اسلام میل دارد ، پیروانش با تفکر اجتماعی و دستجمعی خوبگیرند و قافله فکر را با هم در یک مسیر راه اندازند ، و گرنه هر دسته ای سراز گوشه ای در می آورند و شمشیرهای اندوخته برای دشمن را ؛ در مقابل یکدیگر میکشند .
 مرزوبوم اسلام ، مرز عقیده است ؛ وطن مردم مسلمان ، محیط توحید است .
 آن دل که باندام توحید انس گرفت وطنی است برای عقیده و هم عقیدگان خود ، در مقابل هر دشمنی که بآن حریم تجاوز کند دفاع میکند ، گو اینکه خود شخصاً مورد هدف دشمن و خطر نباشد .

اسلام خواسته است مردم را بهم نزدیک و با هم آشنا کرده ، و در مسیر سعادت انسانی اندازد ، بدین منظور با تشویق از دیدارها و تماسهای نزدیک و گرم گرفتن با یکدیگر و بالاخره اجتماعات روزانه برای جماعت و اجتماع هفتگی جمعه که شعاع بزرگتری دارد و مجتمع عظیمتری را تشکیل میدهد ، زمینه تأمین مصالح اجتماعی ملت مسلمان را فراهم کند .

در عین حال باین مراسم اجتماعی بر اساس توجه بخدا ، رنگ معنوی و صفای روحانی داده است . و این از عجیبترین مزایای اسلام است که روح توحید و توجه بمبدأ اعلی را در همه جانفود داده است ، تا مگر با این هسته مرکزی همه تلاشها محور ثابتهای پیدا کرده ، و فعالیتها ؛ یک نواخت ، پاک و نورانی ، در یک مسیر و بسوی یک هدف باشد .

حج عالیترین تجلی روح اجتماعی اسلام ؛ در قالب یک امر صد درصد روحانی است .

برای مرکز اجتماع ، نقطه خشک و بی آب و علف و ریگزار ای انتخاب شده است . خدا نخواست که سرزمین سبز و خرم با مناظر زیبا و دل انگیز و باغ و بوستانهای مسفائی را برای این منظور انتخاب کند ، تا مردم بخاطر تماشای لذت و تفریح اجتماع کنند . این سفر برای جلب شهوات و هوسها فرار داده نشده است ، فقط باید بخاطر جواب دادن بدعوت حق و شرکت در مراسم روحانی و اجتماعی حج باشد . آنها که

فقط خدام می‌خواهند و مصالح اجتماع را می‌جویند، بروند. هوسبازان و شهوت‌راناان در تعیین سرنوشت جامعه اسلامی شرکت نکنند.

در این سرزمین باید دل‌باسباهای عادی و تجملات را کنار گذارد، روی و ریاء و تظاهرات را در هم ریخت، یکنواخت، ساده دل، پاک و آزاد در این مراسم شرکت کرد.

همه شرکت کنند، از همه جا، خواه سیاه باشند یا سفید. اینجا دیگر «تبعیضات نژادی» نیست! در این اجتماع سیاهان را اعدام و سر کوب نمی‌کنند؛ اینجا سیاه‌پوستان مجال همه گونه اظهار نظر و آزادی داده شده است. ضعیف و قوی، متمدن و وحشی و نیمه وحشی؛ مترقی و عقب افتاده، باهم فرق ندارند، همه می‌توانند در این سازمان شرکت کنند. و از حق خود دفاع نمایند آنها که می‌توانند خود را بدان سرزمین برسانند از هر ملت و نژاد باید لااقل در عمر یک مرتبه در این مراسم عظیم شرکت کنند بیایند تا در منافع اجتماعی خود بیاندیشند و بیاد خدا دل‌های خود را صفادهند. **بیشهدوا منافع لهم و یذکروا اسم الله.**

متأسفانه از طرف‌های اسلام بهره‌برداری کامل نمی‌شود و گرنه نقشه خیلی وسیع و هدف بسیار عالی تنظیم شده است. در اجتماعاتی که برای عبادت در صدر اسلام تشکیل میشد تصمیمات بزرگ اجتماعی گرفته میشد، خطابه‌های شورانگیز جنگی، قبل از نماز یا بعد از آن، ایراد میشد، روح سربازی از مجرای روح توحیدی و خطابه‌های مذهبی در مسلمان دمیده میگردید خواسته‌ها مطرح، و مشکلات علناً مورد شور و مطالعه قرار می‌گرفت.

ضعیفترین فرد، با بزرگترین قدرتها در مجمع مسلمان روبرو میشد و آنچه در دل داشت؛ آزادانه مطرح می‌کرد.

در مراسم حج، تصمیمات و تبلیغات عمومی اسلامی پایه‌گذاری میشد. اعلان جنگ عمومی با مشرکین در روز حج اکبر صادر شد، تعیین خلیفه، پس از انجام حج در بین راه، بین کاروان عظیم حج‌ج‌ج در سرزمین غدیر انجام گرفت.

روایات اسلامی مراسم حج را بعنوان يك مجمع همگانی اسلامی که در آن منافع و

منافع عمومی مطرح شده و تسمیمات لازمه گرفته شود، تلقی میکند:

« حج برای آن است که مردم بسوی خدا حرکت کرده . . . وهوی وهوسها را بکشند . از فساد انسانها و مظالم آنان جلو گیری کنند و حقوق انسانی رازنده نمایند، منافع مردم شرق و غرب و خشکی و دریا فراهم گردد . خواسته های تمام قاره ها و سرزمینهایی که توانسته اند مردمی از آنها در مراسم حج شرکت کنند، بر آورده شود منافع مردمی که آمده اند و آنها که نیامده اند، منافع سرمایه دار و کارگر، تاجر و کاسب، خریدار و فروشنده، بیچاره و ثروتمند، منافع همه تأمین شود . . .

« . . . مردم شرق و غرب در آنجا گرد آیند، تا با هم حسن تفاهم و معارفه داشته همه از مبادلات تجاری بهره برند، و آثار پیغمبر خدا شناخته شود و یاد او از دلها نرود. اگر هر ملتی فقط بسرزمین خود و فر آورده های خویش دلخوش باشند، نابود میشوند، شهرها ویران میگردد، بهره ها از بین میرود؛ حوادث نادیده میماند. و مردم از حال یکدیگر اطلاع پیدا نمیکنند . . . »

مطالب فوق از خلال روایات بخوبی استفاده میشود.

لذا، این طرح علاوه بر جنبه های معنوی برای آن ریخته شده، که همه ساله در موعد معین از تمام ممالک مسلمان نشین، طبقات مختلف اجتماع؛ از نژادها و ملل گوناگون، مردمی در یک نقطه معین اجتماع کنند . . . سرزمینیکه تا تاریخ بخاطر دارد آنرا خانه خدا، پایگاه توحید؛ مطاف انبیاء، مورد احترام اسطوانه های فضیلت و توحید می بیند.

روزی ابراهیم خلیل پایه هایش را بالا می آورد و از خدا میخواهد که عملش پذیرفته گردد و زمانی در تاریخ آدم و نوح و سایر پیغمبران سخن از این خانه بمیان می آید، گاهی ظهور دعوت جهانی و جاودانی پیغمبر اسلام را در این نقطه می بینیم در این محل که مرکز باستانی توحید و خداپرستی است شهوات و لذات و تجملات را کنار گذارد و در محیط این حرم امن، تساوی و احترام آسمانی انسانی را مشاهده کنند. و در خلال انجام مراسم حج، بتشکیل مجامع بزرگ خطابه و تصمیم بپردازند.

مردمی از مسلمانان منافعشان مورد دستبرد و چپاول دیگران است، کسانی در پنجه ستم و چنگال قهر دشمن گرفتارند، عده‌ای گرفتار هرج و مرجهای اقتصادی وضعف و زبونی سیاسی هستند، جمعی از تحریکات و خلاف اندازی اخلال کران در زحمتند، و بالاخره جماعتی در مقابل سیل فساد و شهوت رو بنا بودی میروند.

بنشینند مشکلات را مطرح کنند و از این شاهکار اجتماعی اسلام که بایک دعوت عمومی آسمانی، صدها هزار نفر را در یک نقطه بربیک اساس، بدون هیچگونه پیرایه جمع کرده است، بهره برداری کنند و برای تأمین مصالح عمومی جهان اسلام و پایه ریزی یک قدرت واحد و نیروی عظیم اسلامی تلاش بنمایند. و برای مبارزه با عوامل پراکندگی و ذلت و عقب افتادگی مسلمین مجهز شوند. درهم ریختگی و آشفتگی اوضاع اقتصادی و سیاسی خود را ترمیم کنند و با هم بسوی هدف مقدس توحید و سعادت پیش روند. (۱)

(۱) در این بحث از آیات: ۲۹ - ۳۰ سوره حج و ۹۲ آل عمران و ۳۰ توبه و ۱۲۳ بقره و . . . و روایات: من ۹۰ حلل الشرایع ج ۲ و روایت ۶ صفحه ۹۱ همین کتاب و خطبه قاصده امیر المؤمنین (ع) سفینه البحار جلد اول صفحه ۲۱۲ و محاجه ابن ابی العوجاه (روایت ۳۲ کتاب حج من لا یحضر) و غیره استفاده شده است.